

Nemzeti Összetartozás Napja

**Kétegyházi Márki Sándor Általános Iskola
2019. június 4. 10. óra**

Összeállította: 13 fő résztvevő tanuló Fekete Gabriella segítségével

Szükséges eszközök: projektor, laptop, hangosítás

Helyszín: Kétegyházi Márki Sándor Általános Iskola aulája

Résztevők: az általános iskola tanulói 1-8. osztály, pedagógusai

Kölcsey-Erkel: Himnusz

Kormorán együttes – Magyarország (zene)

Csumpilla Marcell versmondás: Arany János: Erdély

Megtörtént. Nem mondom, amit érdemeltél -
Amit a sors mért rád, szegény, szegény Erdély!

Nyomorúvá gyötre százados rabságod,
Tört erőd nem bírja meg a szabadságot.

Láncaid lehulltak s im azontúl soká
Félve lépdél lábad, amikép megszoká.

Gazdagon süttött rád a szabad nap fénye,
S még mindig szemedben börtönödnék éje.

Kialudt, kiégett vulkán vagy ma, - benned
Ama régi lángból egy szikra sem gerjed.

És ha tán gerjedne, és ha tán gyuladna,
Azt elfojtja kebled tehetetlen hamva.

Megesett, - ha nem is, amit érdemeltél, -
Aminek szükségkép esni kellett, Erdély.

II

Avagy a történet nincsen-e megírva,
És nem emlékeznél régi napjaidra?
Elfeledted volna multad anyyi hőjét, -

Míg szerencse pártolt s még inkább dicsőség?
Elfelelted volna - hiszen nem volt régen -
A vergődő sast az orosz lány körmében?
És hogy akinek most lába szennyét nyalod,
Fejét ingatá az óriásnak karod?

Fájdalom s gyalázat? igen, elfeledted,
Az idők hulláma összecsap feletted:
A történet elhagy s lapjain tenéked
Nem szentel jövőre egy betű emléket.
Bocskai, Rákóczi, Bátori és Betlen
Nagysága beárnyaz törpe lételedben:
Ah, e dönthetetlen sziklái a multnak
Elhunyo napodtól szégyenben pirulnak!

Szív valál a multban, mely szünetlen vertél,
A szent szabadságért lángoló szív, Erdély:
Mikor zsibbadás ült minden külső tagon,
Te valál az, aki lüktettél szabadon.
Most mi vagy? megromlott sánta-béna kéz-láb;
Tehetetlenségnek szolgása néz rád:
Zsarnokod nem fárad többé láncra tenni,
Megtanulta már, hogy - nem bírsz szabad lenni!

Szabó Beáta

Magyarország 1920. június 4-én írta alá Trianon kastélyában az I. világháborút lezáró békét. A Trianoni békeszerződés gazdasági – társadalmi hatásait tekintve a magyar történelem legsúlyosabb tehertétele volt.

Szabó Attila

A trianoni békeszerződés az I. világháborút Magyarország és az Antant között lezáró békeszerződés, amely többek között meghatározza Magyarország és Ausztria, Románia, valamint az újonnan létrejött Csehszlovákia és a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság új határait.

Szabó Boglárka:

A szerződés Magyarország új határainak megállapítása mellett korlátozta a magyar hadsereg létszámát, megtiltotta légiereő és nehézfegyverek tartását. Tartalmazta az akkor létrejött Népszövetség alapokmányát is. 1920. június 4-én írták alá a Nagy Trianon-kastélyban, a franciaországi Versailles-ban. A szerződést nem írta alá a szintén az Antanthoz tartozó USA, amely akkor nem lett tagja a Népszövetségnek.

Szabó Anita:

Volt egyszer egy ország, ahol élt a magyar.
A Kárpátok védték, ha jött a zivatar.
Az idők folyamán ráéheztek mások.
Széjjeldarabolták Nagy-Magyarországot.

Klemm Alex

Akartuk mi élők? Tehetünk mi róla?
Felelős mindezért: a vén Európa!
Széttépték országunk, sok millió szívet,
kisebbség nemzetünk öt országban, így lett.

Gábrriel Gréta

Ki kérdez ma minket, jó nektek így élni?
Kinek van jogában szíveinket tépni?
Trianont sínylődő hat ország magyarja.
Köztük nem sok akad, aki így akarja.

Csete Benjamin

Fel is sorolhatom: a szép Kárpátalja
lakossága magát, ős-magyarnak vallja.
Ott nyílt meg számunkra a Kárpát-medence,
ontotta a magyart az áldott Verecke.

Kolompár Ticiána

Ezeréves múltat biztosított nekünk,
s mi erre a múltra mindég büszkék leszünk.
De megjelent Trianon és sorsokkal játszva,
csodás országunk darabokra vágta.

Csete Benjamin

A magyar delegációt a tárgyalásokon gróf Apponyi Albert vezette. Szigorú értelemben vett tárgyalás nem folyt, az Antant képviselői fogadták a magyar küldöttséget, és egyszerűen közölték vele a feltételeket. Ezután átvették a magyar álláspontot tartalmazó dokumentumokat, majd pár nap múlva – lényegében anélkül, hogy figyelembe vették volna a magyar érveket – közölték a döntést. Az új határokat elvileg a Woodrow Wilson amerikai elnök által megfogalmazott nemzeti elv alapján jelölték ki. Ettől azonban több esetben, stratégiai, gazdasági, közlekedési stb. szempontokra hivatkozva eltértek.

Jónás Dávid

A szerződést végül a lényegében erre kinevezett Simonyi Sándor kormányának küldöttei, Lázár Alfréd rendkívüli követ és Benárd Ágoston népjóléti miniszter

írták alá. A szerződést az 1921. évi XXXIII. törvénycikkkel iktatták be a magyar jogrendszerbe – ez volt az egyetlen magyar törvény, amely fekete keretben jelent meg.

Ottlakán Delfina

A békeszerződés eredményeképpen a Magyar Királyság elveszítette területének több mint kétharmadát.

Csumpilla Marcell

Területi rendelkezések:

Benkő Dávid

Erdélyt Romániához (1,5 millió magyar)

Benkő Dániel

Felvidéket Csehszlovákiához (1 millió magyar)

Klemm Alex

Bánát Nyugati részét a Szerb-Horvát-Szlovén Királysághoz (fél millió magyar)

Csete Benjamin

Keleti részét pedig Romániához

Szabó Attila

Bácskát, Muraközt, Dél-Baranyát a Szerb-Horvát Szlovén Királysághoz

Jónás Dávid

Kárpátalját Csehszlovákiához.

Benkő Dávid

Őrvidéket Ausztriához. (26 ezer magyar)

Benkő Dániel

Magyarország területe 282 ezer négyzetkilométerről 93 ezerre csökkent.

Csete Benjamin

Lakossága 18,2 millióról 7,6 millióra.

Klemm Alex

3,3 millió magyar került határon kívülre, ez a magyarság 1/3-a.

Csumpilla Marcell

Az elcsatolt területek fele színmagyar település volt.

Szabó Boglárka ének: A csitári hegyek alatt (népdal)

Szabó Anita

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Határtalanul! program keretében meghívásos pályázatot hirdetett a külhoni magyarsággal kapcsolatban.

A pályázat a határon túli magyarsággal kapcsolatos ismeretek bővülését, a határon átnyúló kapcsolatépítést kívánja elősegíteni.

Szabó Beáta

Célja:

Értékalkotó szabadidő pedagógiai kultúra megalapozása a magyar iskolákban és közösségekben.

Az elcsatolt országrészekben szervezett kirándulásokon szerzett élmények által a nemzeti identitás erősítése és kortárs emberekkel való kapcsolatok kialakítása.

Ottlakán Delfina

A Határtalanul! tanulmányi kirándulás megvalósítása a pályázó választása alapján Románia, Szlovákia, Szerbia, Ukrajna, Szlovénia vagy Horvátország magyarok lakta területén történik.

Csumpilla Marcell

Mi Romániát, vagyis Erdélyt választottuk! Négy feledhetetlen napot töltöttünk a Partium és Erdély legfontosabb városaiban, vidékein. Hol is jártunk?

Jónás Dávid

1.nap:

Első utunk Kisjenőre, a testvériskolánkba vezetett, ahol közös munkával örökítettük meg településeink látnivalóit, nevezetességeit. Kicsit sportoltunk is, ismerkedtünk, barátkoztunk.

Csete Benjamin

Majd Nagyszalontára vezetett az utunk, ahol hokis barátaimmal és szüleivel is találkoztunk. Az Arany János Múzeumban a tárlatvezető bácsi segítségével ismerkedtünk meg a költő életével, a csonkatorony történetével. A három emeletes toronyba berendezett interaktív kiállításon Arany ereklyékkal, használati tárgyaival ismerkedhettünk meg, korabeli berendezéseket láthattunk. Ott volt az a karosszék is, amelyben Arany János meghalt.

Szabó Attila

Átsétálva a városban a különböző emlékhelyeket ismertük meg: a Bocskay szobrot, Nagyszalontához kötődő művészek, tudósok emlékhelyeit, fotózkodtunk „Arany Jánossal”, majd felkerestük a „szülőházát”, mely nem a valódi, mert az leégett, hanem az eredeti portán építettek fel lelkes szalontai emberek egy új régi házat.

Viszont az udvaron található kút és eperfa még Arany János korából származik. Egy pillanatra megálltunk, s koszorút helyeztünk el az emléktáblánál.

Klemm Alex

A délutánt Nagyváradon töltöttük, bejártuk a várost idegenvezető segítségével. Felkerestük római katolikus székesegyházat, ahol Szent László királyunk koponyacsontdarabját láthattuk aranyozott ereklyetartóban. A templom előtt ott áll hatalmas szobra, ahol felidéztek tetteit, emlékét. Impozáns látvány a székesegyház melletti, tíz külön épületből álló Kanonok-sor, mely mégis úgy tűnhet, egyetlen hosszú, egybefüggő építmény. Egyedi kinézetét az 56 oszlop által tartott, 253 méter hosszú folyosónak köszönheti, ami pazarul néz ki.

Gábrriel Gréta

Nagyváradon nemcsak a várost élmény bejárni. A várost kettészelő Sebes-Körös partja tökéletes sétához, kikapcsolódáshoz. Egy park közepén található az Ady-múzeum. Az épület előtt van Ady mellszobra. A Fekete sas palota, a hajdani Fekete Sas szállót 1907-1909 között építették. Az épületegyüttest három utcára nyíló kijáratát egy üvegfedelű paszázsz köti össze. Erdély egyik legszebb szecessziós épülete, a fekete sást ábrázoló színes ólmozott ablaküveg, amely a város szimbóluma lett. A színház mellett elsétálva „találkoztunk” a Nyugat nagyaival, itt kicsit megpihentünk.

Csumpilla Marcell

2.nap

Borson aludtunk, korán indultunk, hogy a Partiumot és Erdélyt elválasztó Királyhágóhoz érjünk. Itt Erdély kapujában 582 méter magasságban emlékeztünk Trianonra, az elveszített területekre.

Szabó Boglárka

Bánffyhunyard Kalotaszeg központja. A helyi szájhagyomány szerint Bánffyhunyard Gárdonnak nevezett részében, az utca sarokköveire ülve alkotta meg Petőfi Sándor 1849. március 26-án között Az erdélyi hadsereghez című költeményét. Körösfő következett, a Sebes-Körös forrásáról nevezték el, amely itt ered a Körös Forrása Csárda mögött. Asszonyok hímzéseiről, illetve férfiak által készített fadaragásairól híres kalotaszegi település. Népművészetét az útmenti kirakodóvásárban is láthattuk.

Gábrriel Gréta

Majd következett a kincses Kolozsvár! Erdély történelmi központja és legjelentősebb városa. Híres Mátyás király és Bocskai István fejedelem szülővárosaként, illetve az unitárius vallás bölcsőjeként. Számos műemléke közül a legnevezetesebbek a Szent Mihály-templom, előtte Fadrusz János Mátyás szobrával, a Farkas utcai református templom, illetve a Bánffy-palota. Mi is

megtekintettük ezeket az emlékeket, majd sétáltunk egy nagyot és emlékeztünk nagyjainkra a Házzsongárdi temetőben. És még mi mindent megnézhattünk volna! Szívesen időztünk volna még a városban.

Jónás Dávid

3. nap

Magyarlónán aludtunk és indultunk Nagyenyed felé. Útközben megálltunk a Tordai hasadéknál. III. Endre király 1291-ben tordai kereskedők részére kiállított kiadott kiváltságlevele említi először Thorda hasadékja néven. „A tordai hasadék a vulkáni alkotás egyik legbámulatosabb remeke; itt egy hegylánc tetejétől a talapjáig kettérepedve” – írta Jókai egyik művében. De mi inkább a legendákat emlegettük! Szent László Torda mellett harcolt a kunokkal. A túlerővel szemben azonban vissza kellett vonulnia a hegy irányába, de a kunok üldözőbe vették a magyar sereget. Szent László feltekintett az égre, és Istenhez fohászolt; ebben a pillanatban a hegy kettéhasadt. (Szent László lovának patkónyomai a hasadék felett állítólag ma is látszanak.)

Csumpilla Marcell

Nagyenyed nagy hírű református kollégiumát 1622-ben Bethlen Gábor alapította, ahol kiváló tanárok tanítottak, sok neves ember került ki falai közül. Innen indult Körösi Csoma Sándor ázsiai útjára. Sétáltunk az udvarán, olvastuk az emléktáblákat, emlékeztünk régiekről, nagyjainkról, beszélgettünk tetteikről.

Benkő Dávid

Majd következett Gyulafehérvár, vagy III. Károly magyar király után Károlyfehérvár. Erdély ősi történelmi fővárosa. Neve onnan ered, hogy a fehér mészkőből épült római kori falmaradványok alapján az itt letelepedő szlávok Belgrádnak (= Fehérvárnak) nevezték el. 1442. március 22-én a város mellett csapott össze Hunyadi János hada Meződ bég 15 ezres seregével. Először a török, majd néhány nap múlva a megerősödött magyar sereg győzött.

Benkő Dániel

1516-ban II. Ulászló megerősítését rendelte el. 1542-ben ide költözött Izabella királyné és fia, I. János néven magyar király. Izabella királyné itt is halt meg 1559. szeptember 15-én. 1571-ben itt halt meg János Zsigmond fejedelem és az utolsó szabadon választott magyar király. A királyné és fiának hamvai a Szent István által alapított székesegyházban pihennek.

Klemm Alex

Itt van eltemetve Hunyadi János és fia László is, valamint egyik rokonuk. Örök rejtély marad számunkra, hogy melyikük László és melyik a rokonuk sírja. Hatalmasat sétáltunk a felújított vár utcáin, és számtalanszor megemlégettük, hogy ide egyszer vissza kell térnünk. Milliányi a látnivaló, de a mi időnk kevés!

Jónás Dávid

4. nap

Csernakeresztúron aludtunk, ahonnan csak pár perc volt Vajdahunyad. Mikszáth Kálmán szerint a várak királya. 1409. október 18-án kelt oklevelében Luxemburgi Zsigmond Vajk kenéznek, Hunyadi János apjának adományozta a birtokot, amelyről később a család a nevét is vette. A család ezután építette a mai vár elődjét, birtokközpontul. Hunyadi János kormányzósága alatt a várban élt felesége, Szilágyi Erzsébet.

Szabó Beatrix

Négy hatalmas pillérre támaszkodó fahíd vezet át a Zalasd folyó által kivájt mély és széles árkon. Mindent megnéztünk. A Kaputoronyból nyílik a lejárás a kazamatákba. Nyugati oldalán húzódik a vár palotaszárnya, amely Hunyadi János alatt épült. Ennek alsó szintjét a lovagterem foglalja el, falán 17. századi freskóval. A felső szinten található az ún. Országház, nevével utalva rá, hogy Hunyadi kormányzósága idején itt zajlottak le a fontosabb tárgyalások. Bethlen a Kaputorony és a palotaszárny közötti, korábbi védelmi teret „asszonyház”-zá építette át. A várkápolna délnyugati oldalánál egy kisebb udvaron áll a vár kútja, melynek kávéjára egy török rab a 16. század közepén, arab betűkkel a következő török nyelvű feliratot véste: „ezt Hasszán írta, a gyaurok foglya a templom melletti várban”.

Hol érdekes emberekkel találkoztunk, hol korabeli zenét hallgathattunk az egyes termekben. Ide is vissza akarunk menni!

Szabó Anita

És jött Déva!

Szabó Boglárka

A Kőmíves Kelemen című népballada a vár felépítésének elképzelt – emberfeletti akadályokba ütköző – történetét mondja el.

„Tizenkét kőmíves összetanakodék,
Magos Déva várát hogy fölépítenék.
Hogy fölépítenék fél véka ezüstér,
Fél véka ezüstér, fél véka aranyér.
Magos Déva várhoz hozzá is kezdettek.
Amit raktak délig, leomlott estére,
Amit estig raktak, leomlott reggelre.”

Szabó Anita

Déva vára kicsiny, jelentéktelen erősség volt az Erdély szívébe vezető úton, a Maros bal partján. Hadi értéke igazán csak a 17. században volt, mikor Lippa átengedése után egyedül ez a vár állhatott ellen egy esetleges további török invázióknak a Maros völgyében. A vár számos birtokosa közül a legjelentősebbek

Hunyadi János, Szapolyai János, Bocskai István és Bethlen Gábor. A Várhegyen már az ókorban, dákok és a rómaiak idejében is emelkedett erődítmény. A várat a tatárjárás után IV. Béla építtette újjá, s 1264-től említik a korabeli oklevelek.

Déva ostroma az 1848–49-es szabadságharc három sikeres magyar ostromának egyike volt; Déván kívül még Budát és Aradot sikerült elfoglalni. Ezt követően Bem löszerraktárt rendeztetett be a várban, ami azonban a temesvári csatavesztés után (augusztus 13-án) rejtélyes körülmények között felrobbant, több mint száz honvéd halálát okozva. Azóta az egykor fontos katonai erősségnek számító, s az egész Várhegyet uraló várrendszernek ma már csak a Várhegy ormán található falai állnak. 1849. augusztus 18-án itt tette le a fegyvert Bem apó és Guyon magyar forradalmi seregének a maradványa az osztrák haderő előtt.

Szabó Boglárka

Napjainkban felvonóval lehet megközelíteni a várat, ahol hatalmas sétával vettük be a tetejét. Fenséges kilátás nyílt a városra és a környékre. Sajnos innen már hazafelé vettük az irányt.

Ottlakán Delfina

Máriaradna következett, Máriaradna a magyar Mária-kegyhelyek egyike. Ferences temploma híres búcsújáró hely. Kegyképét 1668-ban vásárolta egy katolikus bosnyák kereskedő egy olasz kereskedőtől, amely a régi kápolna oltárát díszítette. 1695-ben Lippa visszafoglalása után a török ezt is felgyújtotta, de a kép a tűzben sértetlen maradt, a kápolna lángoló tetejéről pedig tüzes cserepek hullottak a bámuló törökök közé. Erre a török vezér a gyújtogatókat kivégeztette. Egy török szpáhi elindult, hogy a képet megpróbálja megsemmisíteni. A lovának patája viszont beleragadt egy kőbe, leesett és nyakát szegte. A kő mai is látható a templom déli, belső oldalába falazva, benne mélyen egy patkónyomra emlékeztető mélyedés. 1732 óta az aradiak és a közelben lakók búcsújáróhelye. Újkígyósi adományozók nevével is találkoztunk az egyik radnai szobron.

Klemm Alex

Arad települése ősidők óta fontos átkelő és vásárhely volt. Várát 1132-ben említik először. Itt végeztette ki 1131-ben II. Béla szerb felesége a férje megvakításában bűnös 68 főurat. A várost 1241-ben és 1285-ben a tatárok elpusztították, de a vár ellenállt a támadásnak. 1514-ben Dózsa serege pusztította.

A honvédsereg a várost 1849. június 28-án foglalta el. 1849. augusztus 17-én Damjanich János feladta a várat. Itt végezték ki 1849. október 6-án az aradi vértanúkat. A helyet 1881-ben kőobeliszkkal jelölték meg. Aradon végezték ki 1849. október 25-én Kazinczy Lajos honvéd ezredest. Megkoszorúztuk az emlékművet, emlékeztünk hőseinkre! Majd hazaindultunk Battonya felé. Véget ért utunk!

Csumpilla Marcell

Milyen volt az utunk? Mi jut eszünkbe ezekről a napokról?

Csete Benjamin

Nem mondtam ki azt a szót soha. És most már nem is tudom kimondani, csak ennyit: valami fáj, ami nincs. Valamikor hallani fogsz az életnek egy fájdalmas csodájáról - arról, hogy akinek levágták a kezét és a lábát, sokáig érzi sajogni az ujjakat, amik nincsenek. Ha ezt hallod majd: Kolozsvár, és ezt: Erdély, és ezt: Kárpátok - meg fogod tudni, mire gondoltam.

Szabó Attila

Tudni kell, hogy mikor az Úristen népek s országok dolgát rendezte volt a földön, Erdélyről ügyesen megfeledkezett. Azóta is szokásban maradt, hogy megfeledkezzenek róla, valahányszor adódik.

Szabó Anita

Az ember itt nem pöröl, nem lázad,
él maga alkotta valóságban,
érheti bármi, öröm vagy bánat,
telik élte kellő méltóságban.

Jónás Dávid

Magyarként éltünk kisebbségben,
mégis hittünk az egyenlőségben.
Magyar honban akartunk élni,
elindultunk otthonunk meglelni.

Mondják, az erdélyi hontalan,
már tudom, Erdély az igazi otthonom.
Lehetek, élhetek bárhol,
boldogságom meglelem,
de Erdélyt sosem feledem.

Szabó Beatrix

Talán csak a távolság mutatja meg, mennyire hiányozhat valami. Talán messzire kell utazni, hogy kiderüljön, milyen becses is az a hely, ahonnan elindultunk.

Szabó Boglárka

A hazaszeretet ott kezdődik, amikor egymást szeretik azok, akik egy hazában élnek. De ezt olyan nehezen értik meg az emberek.

Benkő Dávid

"Erdélyben a művészet csak télen virágzik, nyáron kapál és arat"

Ottlakán Delfina

“Aki ezt a szülőföldet szereti, a legnehezebb emberi sorsot szereti.”

Benkő Dániel

"Még most is legtisztábban imádják az Istent, legjobban szeretik a hazát, akik a Hargita bércei közt laknak. "

Gábrriel Gréta

Tiszteld a múltat, hogy érthesd a jelent, és munkálkodhass a jövőn.

Klemm Alex

Megtörni nem fogok, itt éltem, itt halok,
Áldom az Istent, hogy magyar vagyok.

Kolompár Ticiána

Aki nem tud országáért küzdeni, az nem érdemel országot.

Csumpilla Marcell

Maradj hűséges a földhöz,
maradj büszke, egyenes és bátor,
maradj tiszta, romlatlan lélek,
és ne fordulj, ne fordulj,
ne fordulj el szülőhazádtól!

Ismerős Arcok: Nélküled (zene)**Vörösmarty-Egressy: Szózat**